

DÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

KALAY PİYASASINDA

DURUM İYİYE GİDİYOR ⁽¹⁾

1990-93 döneminde % 8'lik bir alçalmayla 225 kt'a düşen kapitalist ülkelerdeki Sn tüketiminin, 1998'e kadar ortalama % 2,5/yıl'lık bir hızla artacağı; bu büyümenin Asya'nın sanayileşen ülkelerinde odaklanacağı ve sadece Asya'daki talebin, 1985'e göre % 9 artarak, kapitalist ülkelerdeki toplam talebin % 20'sini karşılayacağı tahmin ediliyor.

Pb bazlı lehimlerin yüzyılın sonuna kadar tamamen yasaklanacağı ABD ile Japonya'daki ve Tayvan'daki elektronik ve otomotif tesislerinin taşındığı Asya'nın sanayileşen ülkelerinin lehim kullanımı, en büyük Sn tüketim kaynağını oluşturuyor. *Indium Corp. of America*, % 63 Sn + % 37 Pb içerikli lehimin ilk doğrudan ikamesi olduğu ileri sürülen bir Sn-In-Ag alaşımı üretti. Lehim üretiminin günümüzdeki düzeyi göz önüne alındığında, geleneksel alaşımların % 90 Sn içeren alaşımlarla ikamesinin, sadece elektronik işkolundaki Sn tüketimini 15-20 kt/yıl arttırabileceği açıklanıyor.

Yeni kullanımlardaki gelişmenin Sn madenciliği açısından uzun vadede önem taşıdığı; ITRI Ltd.'in (eski Uluslararası Kalay Araştırma Enstitüsü), Sn-Zn ile Sn-Ni kaplamalarında, Pb içeriksiz saçmalarda, Sn alaşımli şişe kapsüllerinde ve alev geciktirici malzemelerdeki kullanımın arttırılmasını amaçlayan çeşitli araştırmalar yürüttüğü ve Sn'in bu yeni pazarlara nüfuz etmesi halinde, 20-30 kt/yıl mertebesinde tüketim artışlarının sağlanabileceğini öne sürdüğü bildiriliyor. Al fiyatının 1995 başında yükselmesinin, metalik meşrubat kutularında yeniden Sn kaplamaya dönülmesi için cesaret verici olduğu ve son iki on yıl boyunca gözlenen tüketim alçalmasındaki ana faktörün, Sn kaplama talebindeki uzun vadeli alçalma olduğu ileri sürülüyor. Bütün bunlara rağmen, Fransa, Almanya ve BK'da teneke

imal eden tesisler, Al sac fiyatlarının yüksekliği nedeniyle tam kapasitede çalışıyorlar.

Sn piyasasında, gelecekteki arz-talep dengesinin Çin HC'nin ihracat düzeylerine bağımlı olduğu bildiriliyor. 1994 Baharı'nda APTCye (Asya'daki Sn üreticilerinin uluslararası örgütü) katılan Çin HC, 1994 ve 95'teki ihracatını resmen 20 kt/yıl'a kısıtladı; ancak, Guangxi Eyaleti'ndeki kaçakçılık yüzünden, 1994 fiil ihracatı 44 kt'u geçti. İhracat kısıtlamasının sıkılanması, iç envanterin daralması ve iç tüketimin artmasıyla birlikte, Çin HC ihracatının 1993-94 düzeylerine erişmesi mümkün görünmüyor. 1994'te 2.48 \$/lb olan ortalama Sn fiyatının, 1995'te 2.90 \$'a ve 1997'de de 3.30 \$'a çıkması bekleniyor ve tüketimdeki istikrarlı büyümenin stok seviyelerini 20 kt'nun altına çekmesi halinde, bu düzeydeki bir fiyatın, 1985'ten beri gözlenen ikinci en yüksek yıllık ortalamayı temsil edeceği açıklanıyor. Ancak buna rağmen, aynı değer*£1985'teki düzeyinin bile hâlâ % 40 kadar altında olduğu ve bu olgunun da Sn madenciliğinin geçen on yıl boyunca içine düştüğü kasvetli bunalımı vurguladığı bildiriliyor.

ALTIN ARZININ TARZI DEĞİŞİYOR ⁽²⁾

1993'te fiyat uçuculuğunun*) yeniden altın piyasalarına dönüşü ile birlikte, Avrupa ve ABD'li spekülörlere de güven geldi. Ancak genel olarak, 400.- \$/oz'luk fiyat barajının aşılması yönünde herhangi bir emare sezilememesi nedeniyle, 1994'te portföy yatırımları hareketlenmedi.

Geçen yıl Au madenlerinin yeri tedricen de olsa sürekli bir biçimde değişmeye başladı. Dünyanın en büyük üreticisi olma konumunu hâlâ sürdüren G. Afrika'da tenörler düşüyor, maliyetler artıyor ve işletmeler doyunluk noktasına ulaşıyor. Üçüncü büyük üretici olan Avustralya'da ise, üretim büyümesi sürmesine rağmen, şirketlerin birçoğu, arama fonlarını G. Amerika ve GD Asya'nın geri